

Hyperbare zuurstoftherapie

Informatiebrochure patiënten

1. Wat is hyperbare zuurstoftherapie	4
2. Wie komt in aanmerking	4
3. De drukkamer	5
4. Verloop van de behandeling ...	6
4.1 Voor de eerste behandeling ...	6
4.2 Voor elke behandeling	6
4.3 Tijdens de behandeling	7
5. Beleving in de drukkamer	8
5.1 Verhoging van de omgevingstemperatuur	8
5.2 Verhoging van de omgevingsdruk	8
5.3 De oren klaren	9
6. Duur van de behandeling	9
7. Bezwaren tegen de behandeling	10
8. Veiligheid	10
9. Praktisch	11
10. Tot slot	12
Contact en info.....	12

Beste patiënt,

Welkom op de dienst spoedgevallen van het UZA. Deze informatiebrochure geeft u wat meer uitleg over hyperbare zuurstoftherapie.

Hebt u na het lezen nog vragen, aarzel dan niet uw behandelende geneesheer of een verpleegkundige van de dienst aan te spreken. Ze zullen u graag meer uitleg geven.

1. Wat is hyperbare zuurstoftherapie?

Hyperbare zuurstoftherapie is een medische behandeling waarbij patiënten in een ruimte met verhoogde omgevingsdruk 100% zuivere zuurstof inademen.

Hyper betekent 'meer' of 'hoger' terwijl 'baar' voor 'druk' staat. Hyperbaar wil dus zeggen aan 'een hogere druk'. Eenvoudig gezegd betekent hyperbare zuurstoftherapie het inademen van zuurstof onder hogere druk.

2. Wie komt in aanmerking?

Hyperbare zuurstoftherapie is aangewezen bij:

- Duikongevallen
- CO-vergiftiging
- Gasembool (luchtbel in de bloedbaan)
- Gehoorverlies
- Ernstige infecties aan de weke weefsels
- Letsels na radiotherapie

3. De drukkamer

De hyperbare zuurstofbehandeling vindt plaats in een afgesloten ruimte: de caisson, druktank, drukkamer, hyperbare zuurstoftank of hyperbare kamer. Het is een buisvormige kamer voorzien van comfortabele zit- en/of ligplaatsen. De drukkamer in het UZA heeft een diameter van 2,1 m en een totale lengte van 6,5 m. De ingang van de kamer is voorzien van een grote, ronde deur waardoor u makkelijk kunt instappen.

Meestal worden een aantal patiënten samen in de drukkamer behandeld. In de tank bevindt zich ook een sas waarlangs de begeleiders de drukkamer kunnen betreden en verlaten. Boven de drukkamer bevindt zich de controlekamer waar de operator zit. Geavanceerde apparatuur zorgt voor een optimaal verloop.

4. Verloop van de behandeling

4.1 Vóór de eerste behandeling

Bij de eerste behandeling hebt u een gesprek met de arts of verpleegkundige. U maakt kennis met de begeleider, steeds een verpleegkundige van de afdeling spoedgevallen. Verder krijgt u uitleg over:

- Hoe u het zuurstofmasker moet opzetten. Het masker moet altijd goed aansluiten zodat er geen zuurstof ontsnapt.
- Hoe u uw oren in evenwicht moet brengen, ook wel 'klaren' genoemd. (zie 'Beleving in de drukkamer').
- Welke veiligheidsmaatregelen u moet opvolgen. (zie 'Veiligheid').

4.2 Vóór elke behandeling

Naast een gesprek met de geneesheer van de hyperbare eenheid, wordt meestal een foto van de longen en een electrocardiogram van het hart genomen. Hebt u één of beide onderzoeken drie maanden vóór de behandeling ondergaan, dan dienen deze niet herhaald te worden. Leg deze resultaten wel voor aan de behandelende geneesheer.

4.3 Tijdens de behandeling

- Bij uw eerste behandeling gaat de verpleegkundige steeds met u mee in de hyperbare kamer. Nadat u plaatsgenomen hebt, wordt de tank gesloten en verhoogt de omgevingsdruk geleidelijk. U zult merken dat het warmer wordt. De kamer op druk brengen, neemt circa tien minuten in beslag. Tijdens deze periode moet u voortdurend uw oren 'klaren' (zie 'Beleving in de drukkamer').
- Daarna vraagt de verpleegkundige u om het zuurstofmasker op te zetten. Zorg ervoor dat het masker goed aansluit. Bij twijfel vraagt u de begeleider om hulp.
- Tijdens de behandeling bent u meestal vergezeld van een aantal medepatiënten. Wanneer iedereen comfortabel geïnstalleerd is, verlaat de begeleider de drukkamer via het sas. Bij eventuele problemen kan hij of zij, via dit sas, opnieuw de drukkamer betreden.
- Tijdens de sessie volgt de verpleegkundige alle patiënten via camera's zodat hij kan ingrijpen bij eventuele problemen. Via het intercomsysteem kunt u de verpleegkundige spreken en mondelinge boodschappen ontvangen.
- Er worden pauzes ingelast waarbij het zuurstofmasker even afgezet mag worden. De operator verwittigt u.
- Bij afloop van de behandeling vermindert de druk in de kamer tot de normale omgevingsdruk (1 bar). De temperatuur in de drukkamer neemt af en er ontstaat mogelijk condens. Als de druk in de kamer gedaald is tot 1 bar, wordt de deur geopend en is de sessie beëindigd.

5. Beleving in de drukkamer

5.1 Verhoging van de omgevingstemperatuur

Drukverhoging heeft steeds tot gevolg dat de omgevingstemperatuur stijgt. Een fietspomp, bijvoorbeeld, wordt ook warm tijdens het oppompen van de fietsband. De temperatuur in de kamer kan stijgen van 25 tot 28°C. Voorzie kleding die makkelijk aan- en uitgetrokken kan worden, maar geen nylon of andere kunststoffen (zie 'Veiligheid').

5.2 Verhoging van de omgevingsdruk

Het verhogen van de omgevingsdruk merkt u aan uw trommelvlies. Het is vergelijkbaar met het gevoel bij een vliegtuiglanding of bij het duiken. De oren klaren (zie verder) voorkomt oorpijn en zorgt ervoor dat de druk in het midden- en buitenoor gelijk wordt. Doet u dit niet of te laat, dan voelt u pijn ter hoogte van uw trommelvlies. Tijdig de oren klaren is dus de boodschap. Meld onmiddellijk aan de begeleider als het niet lukt om de druk in uw oren te compenseren. In dat geval wordt het 'dalen' onmiddellijk gestopt.

5.3 De oren klaren

Ons middenoor is van de buitenwereld afgesloten door een trommelvlies. Via een klein kanaaltje (buis van Eustachius) staat het in verbinding met de keelholte. Bij verhoging van de omgevingsdruk wordt het trommelvlies naar binnengedrukt, wat pijn veroorzaakt. Deze pijn zal enkel verdwijnen door de druk in het middenoor te verhogen. Dat doet u zo:

- **Slikken, geeuwen, kauwen**

Het drukverschil dat ontstaat tussen midden- en buitenoor kunt u compenseren door te slikken, geeuwen of kauwen.

- **Het Valsalvamanoeuvre**

Het 'Valsalvamanoeuvre' voert u uit door met uw neus dicht te knijpen, uw mond te sluiten en lucht te persen. Het is het best te vergelijken met uw neus snuiten terwijl u uw neus dichtknijpt. Voert u deze handeling correct uit, dan voelt u uw trommelvlies klikken. Opgelet, forceer niets. Door deze handeling opent de buis van Eustachius zich, komt er lucht in het middenoor en wordt het trommelvlies terug naar buiten gedrukt.

Op het einde van de behandeling, als de druk in de kamer terug naar de omgevingsdruk verlaagd wordt, gebeurt de drukcompensatie tussen midden- en buitenoor vanzelf. Hiervoor hoeft u dus niets te doen. Het is zelfs af te raden om dan nog het Valsalvamanoeuvre uit te voeren.

6. Duur van de behandeling

Een behandeling duurt meestal anderhalf tot twee uur. Het aantal behandelingen dat u moet ondergaan, is afhankelijk van de aandoening en het effect. Dit bepaalt uw behandelende geneesheer.

Tijdens uw behandeling kunt u lezen, uw favoriete muziek beluisteren en tijdens de pauzes een babbeltje slaan met medepatiënten. Water drinken mag, eten liefst niet. Inslikken van lucht tijdens het eten kan bij het einde van de behandeling (drukverlaging) maagpijn, krampen en misselijkheid veroorzaken.

7. Bezwaren tegen de behandeling

Breng de arts of verpleegkundige op de hoogte als u verkouden bent. U kunt dan problemen ondervinden bij drukverhoging in de kamer.

Bij een aantal aandoeningen kan hyperbare zuurstoftherapie niet aangewezen zijn. In dat geval moeten de voordelen en risico's afgewogen worden. De verantwoordelijke arts van de hyperbare eenheid bespreekt dit uitgebreid met u.

Bij de onderstaande aandoeningen moet u de arts steeds op de hoogte brengen:

- Klaplong
- Verkoudheid
- Chronische longontsteking
- Operaties aan de wand van de borstholte
- Ooroperaties
- Koorts
- Stuipen
- Zwangerschap
- Claustrofobie
- Chemotherapie

Hebt u een pacemaker, neurostimulator, pijnpomp of inwendige defibrillator (AICD) dan moet u de arts, begeleider en de operator hiervan op de hoogte brengen vooraleer u in de hyperbare kamer stapt.

8. Veiligheid

In de hyperbare kamer is er een verhoogd brandgevaar door de zuurstofrijke omgeving. Door de drukverschillen kunnen problemen met verschillende voorwerpen ontstaan. Het is daarom absoluut **VERBODEN** het volgende mee te nemen in de kamer:

- Kledij uit nylon en zijde (statische elektriciteit)
- Aanstekers, lucifers of rookwaren
- Brandbare vloeistoffen (alcohol), maar ook parfum en maquillage

- Elektrische toestellen op batterijen (bv. mp3-speler, laptop, GSM, autosleutels ...)
- Hoorapparaten
- Vulpen en ballpoints (kunnen lekken)
- Spuitbussen, puffers en aerosols
- Koolzuurhoudende dranken (zoals bruiswater en frisdranken)
- Horloges

9. Praktisch

Wanneer vinden de behandelingen plaats en waar kan ik een afspraak maken?

De hyperbare zuurstoftherapie is verbonden aan de dienst spoedgevallen van het UZA. De eerste behandeling start om 8.30u., de tweede om 15.30u.

De eerste keer schrijft u zich in op de dienst spoedgevallen. De begeleider van de drukkamer zal u verder begeleiden. U kunt op de spoedgevallen ook afspraken maken voor verdere behandelingen.

Kunt u een gemaakte afspraak niet nakomen, verwittig ons dan onmiddellijk op het nummer 03 821 30 55.

Bedenk dat de druktank 24 op 24 uur beschikbaar moet zijn. Bij spoedgevallen zoals CO-vergiftiging en duikongevallen kunnen afspraken verschoven worden. In dat geval wordt u telefonisch verwittigd.

Voor vragen in verband met kosten en terugbetaling kunt u contact opnemen met de debiteurenadministratie op het nummer 03 821 31 28.

Tot slot

Het team van artsen en verpleegkundigen van de hyperbare eenheid zorgt ervoor dat uw verblijf in de hyperbare zuurstofkamer zo aangenaam mogelijk verloopt.

Hebt u nog vragen of suggesties, laat het ons weten.

Noteer ze hier, zo vergeet u ze zeker niet. Wij helpen u graag verder!

.....

.....

.....

.....

.....

Contact en info

- Referentieverpleegkundigen Eenheid voor hyperbare geneeskunde
Tom Argeerts / Siska De Wachter 03 821 30 55
- Medische staf 03 821 38 06

Deze brochure werd ontwikkeld door de medische en paramedische staf van de eenheid voor hyperbare geneeskunde.

Deze brochure bevat algemene informatie en is bedoeld als aanvulling op het gesprek met uw zorgverlener.

UZA / Wilrijkstraat 10 / 2650 Edegem

Tel +32 3 821 30 00 / www.uza.be

Volg ons op facebook en twitter

